

Programma
**Aan de slag met de
Omgevingswet**

Rapportage

Interbestuurlijk Ketentesten (IKT) PI 33

Januari – april 2025

Datum	Mei 2025
Status	2.0

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Uitvoerbaarheid keten	2
Risicogebaseerd testen.....	2
Testresultaten	2
Gehele DSO-keten (stap 1 t/m 11)	3
Planketen (stap 1 t/m 4)	3
Toepasbare regel- en vergunningketen (stap 5 t/m 11)	4
Cijfermatige onderbouwing	4
Verdeling per keten	4
Verdeling landelijk of lokaal	5
Inleiding	6
Positionering IKT	6
Leeswijzer	7
1 Kwalitatieve conclusies IKT	8
1.1 Introductie.....	8
1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten	8
1.3 De werkvoorraad van IP33	9
1.4 Uitgevoerde testen PI33	9
1.5 Geteste content van PI33	9
1.6 Bevoegde gezagen die in PI33 hebben getest	10
1.7 Belangrijkste resultaten van PI33	10
2 Wat constateerde IKT kwantitatief?	14
2.1 Introductie.....	14
2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal.....	14
2.3 Bevindingen per deel-keten.....	15
2.4 Meldingen per prioriteit	15
Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen	16
Verklarende tekst bij figuur 1: Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen	17
Bijlage 2 Werkvoorraad	18
Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI33	18

Samenvatting

In deze rapportage vindt u de resultaten van het Interbestuurlijk Ketentesten (IKT). Het gaat om de periode van 27 januari tot en met 20 april 2025, die hoort bij het zogenaamde program increment 33 (PI33). Dat zijn de IKT-testperioden 70 tot en met 75. In deze samenvatting leest u de belangrijkste resultaten van IKT PI33 en de toelichting daarbij.

In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) samen. We testen in de praktijk getest of de gehele DSO-keten (lokale software én landelijke voorzieningen) in functionele zin uitvoerbaar is.

Uitvoerbaarheid keten

De functionele uitvoerbaarheid blijkt uit het testen van het DSO op het kunnen ondersteunen van de werkprocessen van de bevoegde gezagen. Voor de IKT-testen maken we gebruik van realistische praktijksituaties (de zogenaamde casuïstiek) en de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de bevoegde gezagen. Het IKT-team test hiermee of bevoegd gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Deze 3 elementen - werkprocessen, casuïstiek en content - maken IKT-testen uniek binnen het DSO.

Risicogebaseerd testen

Belangrijke basis voor de uitgevoerde IKT-testen zijn de gesignaleerde risico's met betrekking tot de werkbaarheid. Die worden aangedragen vanuit het programma-brede risicomanagement van het programma Aan de slag met de Omgevingswet (AdS) en, meer in detail, vanuit IKT zelf.

De belangrijkste risico's, die in IKT PI33 basis waren voor de uitgevoerde testen, hadden betrekking op:

- De planketen, met een focus op het correct kunnen publiceren van een wijziging van een omgevingsdocument en het kunnen raadplegen in de landelijke voorzieningen. En het gebruik van nieuwe functionaliteiten in de planketen, zoals parallel wijzigen, ontwerp en renvooi, waarbij deze functies in de gehele keten werden getest (samenhang decentrale software en de landelijke voorzieningen).
- De toepasbare regelketen, waarbij specifieke aandacht is gegeven aan de werking van verschillende vraagtypen in vragenbomen.
- De vergunningketen met betrekking tot interbestuurlijk samenwerken.

Toelichting bijvangst van het testen

Testbevindingen die zeker relevant zijn, maar niet de focus van IKT zijn, zijn zaken als: kennis bij en gereedheid van een lokaal bevoegd gezag, juiste implementatie van de software bij een bevoegd gezag, performance van het DSO, gebruikersvriendelijkheid van het Omgevingsloket. Dit zijn voorbeelden van zaken die ergens anders binnen het programma zijn belegd. Dit type bevindingen wordt wel door IKT geregistreerd en doorgezet naar relevante partijen, maar in deze rapportage gelabeld als 'bijvangst' van IKT.

Testresultaten

De bevindingen na het testen van de DSO-keten, hebben we uitgesplitst in 3 elementen:

- De hele DSO-keten
- De planketen
- De toepasbare regel- en vergunningketen

Gehele DSO-keten (stap 1 t/m 11)

IKT PI33 bevestigt het beeld van IKT PI32 (Q4 2024): toen werd voor het eerst geconstateerd dat in de IKT-testen de hele DSO-keten (zie figuur in hoofdstuk 1) voor de bevoegde gezagen voldoende werkt. In eerdere IKT-fasen werd al vastgesteld dat de toepasbare regel- en vergunningenketen voldoende werkten. Tijdens IKT PI32 werd daar de planketen aan toegevoegd, waarmee de gehele DSO-keten uitvoerbaar was.

Tijdens IKT PI33 is dit nog steeds het geval: voor een deel van de bevoegde gezagen werkt de DSO-keten op basis van STOP voldoende. Voor een ander deel van de bevoegd gezagen ontbreekt nog de functionaliteit parallel wijzigen in de plansoftware, waardoor ze nog gebruik maken van TAM-IMRO. Hierdoor kunnen die bevoegde gezagen nog geen gebruik maken van de gehele DSO-keten. Daarbij concluderen we dat er nog verbeteringen gewenst zijn in alle 3 de deelketens, en dan met name in de planketen.

Bijvangst

IKT ziet dat bevoegde gezagen nog kunnen groeien in het gebruik van de nieuwe omgevingsdocumenten en bijbehorende toepasbare regels. Daarnaast geven bevoegde gezagen aan zich zorgen te maken over de gebruiksvriendelijkheid van het loket.

Planketen (stap 1 t/m 4)

In PI33 lag de focus met name op het zelfstandig publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument vanuit de plansoftware van het bevoegd gezag. Waarbij is gekeken naar de vindbaarheid en de weergave van de wijzigingen / publicaties op Officiële Bekendmakingen en in DSO-landelijke voorziening (DSO-LV) Regels op de Kaart. Deze stappen zijn getest met zowel omgevingsverordeningen, omgevingsplannen en omgevingsvisies. Verder hebben gemeenten in PI33 getest met nieuwe functies zoals parallel wijzigen, het intrekken van een regeling, de 'Pons' en de plan-plan uitwisseling. Hierbij werden de volgende bevindingen gedaan, in volgorde van de keten:

Stap 1. Plansoftware bevoegd gezag stap vooruit

De testende bevoegd gezagen constateren dat hun software weer stappen vooruit heeft gezet. In de IKT-testen werd geconcludeerd dat de functie parallel wijzigen in de basis werkt, maar dat doorontwikkeling gewenst is. Een ander deel van de bevoegde gezagen kon, zoals aangeven, nog geen gebruik maken van de nieuwe functie aangezien hun plansoftware die functie nog niet biedt. Hier wordt in het implementatiespoor aandacht voor gevraagd. Een klein aantal gemeenten test de functies pons, intrekken regelingen en plan-plan uitwisseling: in deze testen werkten de functies voldoende.

Stap 3. Zelfstandig publiceren

Het lukte bevoegde gezagen in 21 van de 31 keer direct om zelfstandig een wijziging te publiceren. In de andere 10 gevallen slaagde de publicatie ook, maar was hulp van de softwareleverancier nodig. Dat had verschillende redenen, zoals issues met de lokale software of het niet zelf kunnen oplossen van validatiefouten. Dit sluit aan bij het beeld van IKT PI32. Kijken we naar de afgelopen 12 maanden, dan ziet IKT een stijgende lijn in het aantal zelfstandig gepubliceerde wijzigingen. Vanzelfsprekend mag dit aantal nog omhoog. Hier is aandacht voor nodig in het implementatiespoor. Een positief resultaat is dat tijdens de IKT-testen geen publicaties zijn vastgelopen in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB), wat wel het geval was in eerdere IKT-fasen.

Stap 4a. Officiële bekendmakingen

Alle publicaties verschenen zoals verwacht op [Officiële bekendmakingen](#). Alleen konden een paar publicaties niet op de site worden gevonden met behulp van de zoekfunctie. Het bleek om een fout in de indexering te gaan. [KOOP](#) is hiervan op de hoogte.

Stap 4b. Regels op de Kaart

De bevoegde gezagen concludeerden dat de viewer in het algemeen voldoende werkt, maar dat er iedere IKT-fase bevindingen worden gedaan. Zo ook in de fase 'ontwerp': labels ontbraken en er werd een foutmelding getoond als er te veel locaties aan een verordening werden toegevoegd. De bouwteams zijn hiervan op de hoogte.

Toepasbareregel- en vergunningenketen (stap 5 t/m 11)

Technische werkende ketens

Binnen de toepasbareregel- en vergunningenketen werden in de IKT-testen van PI33 geen technische beperkingen gevonden. Bevoegde gezagen hebben in IKT PI33 meerdere testen uitgevoerd met betrekking tot het maken en publiceren van toepasbare regels. Er is met name getest met diverse vraagtypen zoals impliciet antwoord, herbruikbare vragen, toevoegen van locaties aan vragen, registerbevragingen en instellen van behandeldiensten. Deze testen verliepen positief. De testen in de vergunningenketen leverden slechts kleine bevindingen op.

Bijvangst

Net als in eerdere IKT-fasen werd geconstateerd dat:

1. Issues optreden als gevolg van: niet correct ingerichte software, niet altijd sluitende samenwerkingsafspraken en het ontbreken van kennis over de inrichting en werking van de lokale software. In technische zin werkt de software dan, maar in die gevallen is het nog niet een in de praktijk werkbare situatie.
2. De gebruiksvriendelijkheid van het loket door de bevoegd gezagen is genoemd, net als in eerdere IKT-rapportages. Zowel de issues als de gebruiksvriendelijkheid vragen om aandacht binnen het implementatietraject (bij bevoegde gezagen en behandeldiensten).
3. Bevoegde gezagen starten met het ontdekken van de juridische en toepasbare regels en de samenhang tussen deze regels. IKT ziet dat dit veel tijd en oefening vraagt van de bevoegde gezagen.

Cijfermatige onderbouwing

In IKT PI33 zijn in totaal 105 meldingen gedaan tijdens IKT-testsessies. Die meldingen zijn onder te verdelen in: 94 bevindingen in de PRE-productieomgeving en 11 in de PRD-omgeving. De bevindingen zijn in overeenstemming met de daarvoor ingerichte processen doorgestuurd naar de betreffende behandelteams. Dit zijn de behandelteams van zowel de softwareleveranciers van de bevoegde gezagen als de behandelteams binnen de landelijke voorziening. Tijdens de testperiode werden er geen bevindingen gedaan die de hoogste prioriteit (prioriteit 1) toegekend kregen.

Verdeling per keten

Met een aantal van 80 werden de meeste bevindingen tijdens IKT PI33 gedaan in de planketen. In de toepasbareregel-keten werden 15 bevindingen gedaan. In de vergunningenketen betrof het 17 bevindingen. Net als in eerdere IKT-fasen is dit grotendeels te verklaren door het grote percentage testen in de planketen.

Verdeling landelijk of lokaal

Aangezien het over het algemeen om een samenspel gaat tussen plansoftware, de content van het bevoegd gezag (bijvoorbeeld het omgevingsplan) en de landelijke voorziening, is het vaak lastig om te bepalen waar de 'fout' exact zat. Van de 94 bevindingen op de PRE-productieomgeving kunnen na analyse 53 worden toegekend aan de lokale software en 41 aan de landelijke voorziening. Op de productieomgeving waren er 8 van toepassing op de landelijke voorziening en 3 op de decentrale leverancier.

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Indringend Ketentesten (IKT). Deze rapportage bevat de resultaten vanuit het project Indringend Ketentesten (IKT) van zogenoemd program increment 33, waar we in dit document naar verwijzen als IKT PI33. Deze fase gaat over de testperioden 70 tot en met 75 en is uitgevoerd van 27 januari tot en met 20 april 2025. Het IKT -project (Fase 1) is oorspronkelijk gestart in april 2022.

Positionering IKT

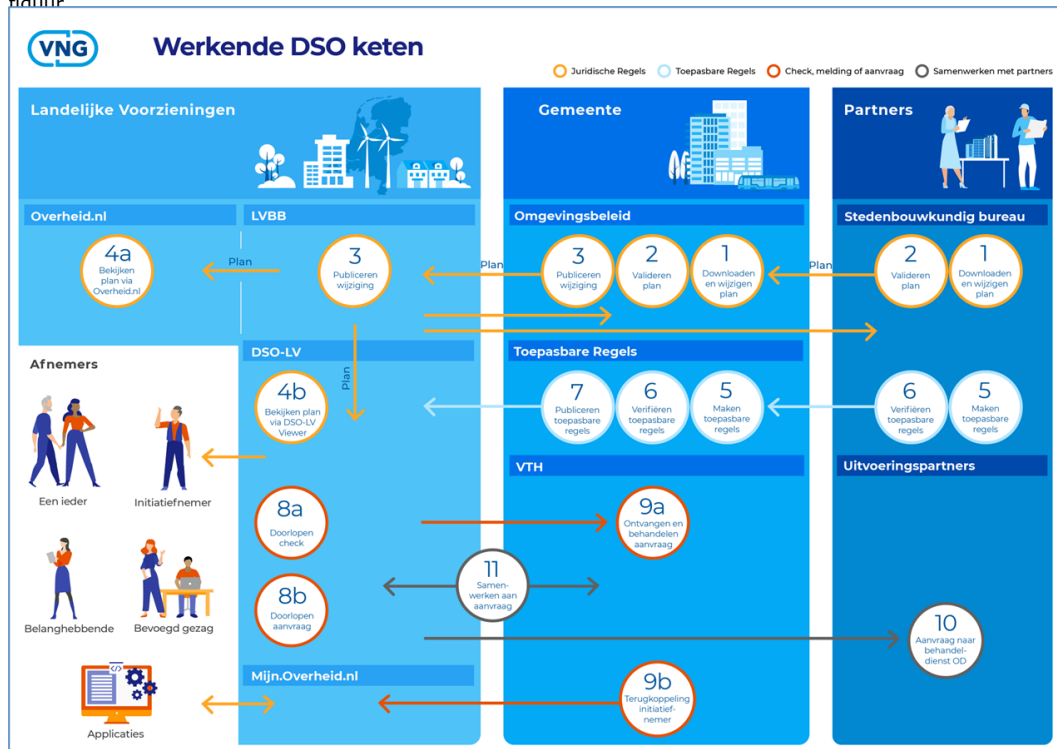
In het IKT-project komen alle functionaliteiten van het DSO samen en wordt in de praktijk getest of het gehele DSO (lokale software en landelijke voorzieningen) in functionele zin uitvoerbaar is. Deze functionele uitvoerbaarheid tonen we aan door het DSO te testen op het kunnen ondersteunen van de werkprocessen van de bevoegde gezagen. De IKT-testen worden daarbij uitgevoerd met realistische casuïstiek en met de content (bijvoorbeeld juridische regels en toepasbare regels) van de bevoegde gezagen.

IKT test hiermee of bevoegde gezagen met het DSO hun taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet kunnen uitoefenen. Anders gezegd: ondersteunen de DSO-functionaliteiten de werkwijze in de DSO-keten en zijn aanwezige risico's in beeld en voorzien van mitigerende maatregelen? Mitigerende maatregelen zijn acties of ingrepen die worden genomen om de negatieve effecten te verminderen.

Testbevindingen die zeker relevant zijn, maar niet de focus van IKT zijn, zijn zaken als: kennis bij en gereedheid van een lokaal bevoegd gezag, juiste implementatie bij een bevoegd gezag, performance van het DSO, gebruikersvriendelijkheid van software-componenten. Dit zijn voorbeelden van zaken die ergens anders binnen het programma zijn belegd. Die bevindingen worden wel door het IKT-project geregistreerd en doorgezet naar relevante partijen, maar in deze rapportage (hoofdstuk 1) labelen we ze als 'bijvangst' van IKT.

In de volgende figuur zijn de door het DSO ondersteunde werkprocessen op het hoogste niveau van een gemeente weergegeven. Deze figuur is ook als vergrote weergave opgenomen in bijlage 1. Deze procesplaat is de leidraad voor de IKT-testen en daarmee voor alle bevoegde gezagen die deelnemen aan IKT: gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen.

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen Zie Bijlage 1 voor een grotere weergave van deze figuur

Leeswijzer

De voor u liggende rapportage is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 biedt een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen met aandacht voor de risico's van het testen, voor de uitvoering en voor de bevindingen.

In hoofdstuk 2 vindt u een kwantitatieve beschrijving van de testbevindingen van IKT PI33.

In de bijlagen is een nadere uitwerking opgenomen van:

- De DSO-keten in 11 stappen en daarmee de scope van IKT
- De werkvoorraad IKT PI33
- De deelnemende bevoegde gezagen en overige partijen van IKT PI33
- De figuren en tabellen die horen bij hoofdstuk 2, vanwege de webrichtlijnen voor digitale toegankelijkheid, in het bijzonder de (voor-) leesbaarheid van PDF-documenten.

1 Kwalitatieve conclusies IKT

1.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft een kwalitatieve duiding van de status van het DSO in de IKT-testen en is als volgt opgebouwd: gebaseerd op risico's en nieuwe functionaliteiten in het DSO (paragraaf 1.2) is een interbestuurlijke werkvoorraad voor IKT PI33 geformuleerd (paragraaf 1.3). Vanuit deze werkvoorraad zijn testen uitgevoerd (paragraaf 1.4) waarbij specifieke content (paragraaf 1.5) is gebruikt door de in deze fase deelnemende bevoegde gezagen (paragraaf 1.6). Dit heeft bij elkaar geleid tot bevindingen over de DSO-keten en de duiding die de werkgroep IKT hieraan geeft (paragraaf 1.7).

1.2 Input voor de testen: risico's en nieuwe functionaliteiten

De vermelde risico's zijn afkomstig uit de risicoregisters. Deze risico's zijn zowel ingebracht door het risicomangement van het programma AdS, als door het project IKT zelf. Na bespreking en weging van deze risico's met de koepelvertegenwoordigers bij de voorbereiding van deze IKT-fase, zijn hierop de testdoelstellingen en de uit te voeren testen voor deze IKT-fase gebaseerd.

De volgende risico's vormden de basis voor de werkvoorraad van de IKT bevoegde gezagen tijdens IKT PI33. De risico's zijn op hoofdlijnen omschreven en voor de testen zijn ze in detail in te testen business scenario's uitgewerkt.

1.2.1 Risico's plan

De volgende risico's hebben betrekking op de functionaliteit plan:

- Bevoegd gezag is door het (nog) niet goed werken van de plan-plan-koppeling niet in staat om plan-wijzigingen uit te besteden aan externe adviseurs waardoor de voortgang van het werk in gevaar komt (specifiek voor gemeenten).¹
- Bevoegd gezag kan in de plansoftware niet de gewenste wijziging doorvoeren in het (STOP-TPOD) omgevingsdocument waardoor het bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.²
- Bevoegd gezag is niet in staat om gelijktijdig meerdere wijzigingsbesluiten voor te bereiden waardoor het werkproces vertraging oploopt (specifiek voor gemeenten).
- Bevoegd gezag kan met de plansoftware geen wijzigingen publiceren, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.³
- Een wijzigingsbesluit wordt niet verwerkt door de LVBB, waardoor bevoegd gezag de wijziging niet bekend kan maken en inwoners en bedrijven niet (tijdig) correct worden geïnformeerd.
 - Officiële bekendmakingen geeft de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist weer, waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

1 Hierbij gaat het om het niet gereed zijn van functionaliteit in de (STOP) planketen. Het gaat daarmee om een risico dat niet te testen is, omdat de te testen functionaliteit ontbreekt. Tijdens PI33 bleek dit ook het geval, de functionaliteit voor plan-plan uitwisseling was niet (volledig) beschikbaar. Toch zijn er wel alternatieve methoden beschikbaar, waardoor het risico verminderd wordt.

2 De gewenste wijziging in de breedste zin van het woord: van alle inhoudsvarianties in het omgevingsdocument tot het toevoegen en wijzigen van geometrieën.

3 Hieronder verstaan we publicaties van alle soorten wijzigingen zowel in de tekst als in de geometrieën.

- DSO-LV viewer Regels op de kaart (document gerichte viewer) verbeeldt de wijziging zoals gemaakt door het bevoegd gezag niet juist waardoor inwoners en bedrijven niet correct worden geïnformeerd.

1.1.3 Risico Toepasbare regels

- Het bevoegd gezag is niet in staat om specifieke toepasbare regels (TR) te maken, waardoor de dienstverlening aan inwoners en bedrijven van minder niveau is dan gewenst.

1.1.4 Risico Vergunning

- Het bevoegd gezag is niet in staat om een aanvraag (correct) te ontvangen en in behandeling te nemen waardoor het werkproces vertraging oploopt en inwoners en bedrijven niet het dienstverleningsniveau krijgen dat ze verwachten.

1.1.5 Risico Samenwerkfunctionaliteit

- De samenwerkvoorziening biedt niet de vereiste functionaliteiten, waardoor het samenwerken tussen bevoegde gezagen niet of minder goed werkt dan nodig, waarmee het werkproces vertraging oploopt.

1.3 De werkvoorraad van IP33

Op basis van bovengenoemde risico's hebben de bevoegde gezagen in deze IKT-fase vooral ingezet op het verder testen van de plan- en TR-keten. Waarbij iedere testweek verschillende soorten wijzigingen in omgevingsprogramma's, omgevingsplannen, checks en aanvraagformulieren zijn gepubliceerd om de eerdergenoemde risico's te testen. De focus lag in deze fase op de planketen, waarin vernieuwde functionaliteiten zijn getest zoals parallel wijzigen, de Pons, plan-plan uitwisseling en de DSO-LV viewer (document gerichte viewer). Er is ook inhoudelijk getest met de publicatie van grote geometrieën en grote hoeveelheden geometrieën. Voor de precieze werkvoorraad verwijzen we u naar bijlage 2.

1.4 Uitgevoerde testen PI33

Op basis van de werkvoorraad zijn tijdens deze IKT-fase in totaal 73 businessscenario's uitgevoerd, waarvan 65 nieuwe business scenario's. We hebben 8 eerdere IKT-testgevallen opnieuw getest. In elk IKT-business scenario worden daarbij één of meer processtappen doorlopen. En per testcasus zijn één of meerdere business scenario's uitgevoerd.

Aantal uitgevoerde business scenario's per keten in PI33:

- 80 keer planketen
- 8 keer toepasbare regelketen
- 17 keer vergunningketen

De interbestuurlijke planketen en de gehele DSO-keten kwamen deze testfase niet aan bod.

1.5 Geteste content van PI33

De bevoegde gezagen hebben deze fase met de volgende content getest:

- Kennisgevingen
- Wijzigingen van omgevingsplan (ontwerpen en definitief)
- Omgevingsvisie (ontwerp en definitief)
- Omgevingsprogramma (ontwerp en definitief)
- Omgevingsverordening
- Voorbereidingsbesluiten
- TAM-IMRO
- Conclusies met verschillende vraagtypen

- Indieningsvereisten met verschillende vraagtypen
- STAM 5.0 (Verken uw idee)

1.6 Bevoegde gezagen die in PI33 hebben getest

In deze fase hebben we testen uitgevoerd met de provincies Drenthe, Overijssel en Zeeland. En met de waterschappen: Noorderzijlvest, Drents Overijsselse Delta, Limburg en Vechtstromen. En de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, Albrandswaard, Bodegraven-Reeuwijk, Elburg, Haarlemmermeer, Pijnacker-Nootdorp, Purmerend, Roosendaal, Rotterdam, Steenwijkerland, Utrecht en Valkenburg aan de Geul. Met de software van al deze bevoegde gezagen hebben we een deel van de DSO-keten getest.

Voor gemeenten geldt dat ze ervoor zorgen dat in ieder geval getest is met de software van leveranciers met een marktaandeel van meer dan 8 gemeenten of omgevingsdiensten. IKT houdt daarbij rekening met de grootte van gemeenten en de spreiding over het land.

1.7 Belangrijkste resultaten van PI33

Tijdens de IKT-testen in deze fase werden door de testende bevoegde gezagen verschillende bevindingen gedaan. In deze paragraaf rapporteren we de belangrijkste resultaten in de volgorde van de DSO-keten zoals weergegeven in figuur 1.

1.7.1 Planketen (stappen 1 tot en met 4b)

In PI33 lag de focus met name op het zelfstandig publiceren van wijzigingen in een omgevingsdocument. Hierbij stonden de stappen van het publiceren van een ontwerp, het doorzetten ervan naar definitief en het doen van een kennisgeving steeds centraal. Vervolgens is er gekeken naar de vindbaarheid en weergave van de wijzigingen/publicaties op Officiële Bekendmakingen en in DSO-LV Regels op de Kaart. Deze stappen zijn getest met zowel omgevingsverordeningen, omgevingsplannen en omgevingsvisies. Verder hebben gemeenten in PI33 getest met de nieuwe functie parallel wijzigen, het intrekken van een regeling, de Pons en de plan-plan uitwisseling. Hierbij werden de volgende bevindingen gedaan:

1.7.1.1 Zelfstandig kunnen publiceren van wijzigingen

Tijdens PI33 zijn er 31 pogingen tot publicatie gedaan van (wijzigingen van) omgevingsplannen, omgevingsvisies en kennisgevingen op de pre-omgeving. Dit is door 9 verschillende bevoegde gezagen getest en met 4 verschillende softwarepakketten. In 21 gevallen was het bevoegd gezag in staat om zelfstandig te publiceren zonder tussenkomst van de softwareleverancier. In 10 gevallen traden er validatiefouten en foutmeldingen op in de software waardoor publiceren niet mogelijk was. Redenen voor het niet zelfstandig kunnen publiceren liepen uiteen. In 7 gevallen ontstonden er met het valideren en publiceren foutmeldingen in de software waardoor het bevoegd gezag de publicatie niet zelfstandig kon vervolgen. In 2 gevallen waren er foutmeldingen in de software door locaties en geannoteerde omgevingsnormen in het omgevingsplan. En één keer was het door fouten in de software niet mogelijk om een nieuw wijzigingsbesluit aan te maken.

Een positief resultaat is dat tijdens de IKT-testen geen publicaties zijn vastgelopen in de LVBB, wat wel het geval was in eerdere IKT-fasen.

1.7.1.2 Parallel wijzigen

Parallel wijzigen is een functie die alleen door gemeenten wordt gebruikt. In PI33 is de functie door 3 gemeenten getest en met 2 verschillende softwarepakketten. Er zijn 6 bevindingen gedaan met betrekking tot de functionaliteit parallel wijzigen waarbij de software niet naar verwachting werkte en/of foutmeldingen gaf. Deze meldingen konden wel opgelost worden of waren niet blokkerend, waardoor het parallel-wijzigen-proces voltooid kon worden in de

software. In één geval was het niet mogelijk om het parallel-wijzigen-proces in de software uit te voeren door een foutmelding in de software. De gemeente waar het om gaat heeft in volgende testsessies tevergeefs geprobeerd om deze bevinding te opnieuw te testen, maar liep toen eerder in het proces al tegen foutmeldingen aan door locaties en geannoteerde omgevingsnormen.

1.7.1.3 Intrekken regeling

Er waren 3 gemeenten met dezelfde softwareleverancier die in 4 testsessies getest hebben met het intrekken van een regeling. In 3 testen verliep het intrekken van een regeling succesvol zonder bevindingen. In één test is het met hulp van de softwareleverancier gelukt om een regeling succesvol in te trekken.

1.7.1.4 Pons

Er waren 3 gemeenten met dezelfde softwareleverancier die in 3 sessies de Pons hebben getest. Die publicatie verliep 2 keer direct zonder problemen. Eén gemeente heeft geprobeerd om met een ontwerppublicatie een Pons te publiceren. Hierbij trad eerst een foutmelding op, maar het is later toch gelukt om te publiceren om vervolgens in Regels op de Kaart vast te stellen dat een Pons-locatie – volgens verwachting – niet werkt in een ontwerp. De Pons is daarna wel gelukt met een definitief wijzigingsbesluit.

1.7.1.5 Plan-plan-uitwisseling

Eén gemeente heeft in de plansoftware de plan-plan-uitwisseling getest. Hiervoor heeft de gemeente het omgevingsplan van een andere gemeente met een ander softwarepakket in de software geladen. Het inladen van dat omgevingsplan ging succesvol en gaf geen foutmeldingen.

1.7.1.6 DSO-LV Regels op de Kaart (document gerichte viewer)

PI33 heeft resultaten opgeleverd met betrekking tot de vindbaarheid en weergave van publicaties in Regels op de Kaart en op Officiële Bekendmakingen. Daarbij werd door de testende bevoegde gezagen geconcludeerd dat de viewer in het algemeen voldoende werkt. Tijdens de testen kwamen de volgende resultaten naar boven:

Ontwerplabel

Een provincie heeft een ontwerp van het projectbesluit gepubliceerd op de pre-productieomgeving. Bij het raadplegen van het projectbesluit in de documentgerichte viewer ontbreekt het 'Ontwerp'-label bij een nieuw toegevoegd hoofdstuk. Het projectbesluit bevat een aantal tijdelijke regelingsdelen die betrekking hebben op omgevingsplannen van gemeenten in de provincie. Deze tijdelijke regelingsdelen kunnen niet worden gevonden als ze worden gezocht via 'Document zoeken' in de documentgerichte viewer.

Te veel locaties

3 provincies constateerden dat bij het raadplegen van hun omgevingsverordening in de documentgerichte viewer (Regels op de kaart) op het tabblad 'Plekinfo' een foutmelding wordt getoond die aangeeft dat de regeling te veel locaties bevat om de verbeelding te kunnen tonen op de kaart. Het was ook niet mogelijk om de schuifjes van bijvoorbeeld gebiedsaanwijzingen en activiteiten aan te zetten. Deze foutmelding werd weergegeven in omgevingsverordeningen die al waren gepubliceerd en die eerder wél correct werden weergegeven. De foutmelding trad zowel op in de pre-productieomgeving als in de productieomgeving.

Overige bevindingen

In Regels op de Kaart constateerde een gemeente dat een locatie 'uitgegrijsd' getoond werd, in plaats van normaal zichtbaar. In een andere testsessie werkte de schaling van de kaartviewer niet goed, waardoor onderdelen van het scherm vielen. Ook trad er een foutmelding op in de viewer en was het scrollen door de documenten niet mogelijk. In een andere testsessie gaf de link naar de Ponslocatie een foutmelding. Tenslotte was een omgevingsvisie 1 keer wel zichtbaar terwijl ze niet meer geldig was en was een omgevingsvisie een andere keer niet zichtbaar toen ze juist wel zichtbaar had moeten zijn.

Officiële bekendmakingen

Op Officiële bekendmakingen waren 3 publicaties niet vindbaar met behulp van de zoekfunctie op Officiële Bekendmakingen. De betreffende publicaties konden niet gevonden worden bij het zoeken op gemeentenaam of op publicerende organisatie in combinatie met de datum. Navraag bij KOOP wees uit dat dit issue veroorzaakt werd door een fout in de indexering. Daarnaast werd geconstateerd dat een aantal keer de link vanuit Regels op de Kaart naar Officiële Bekendmakingen niet werkte.

Eén provincie wilde na het publiceren van een voorbereidingsbesluit dit besluit raadplegen op lokaleregelgeving.overheid.nl en kreeg de melding dat de dienst tijdelijk niet beschikbaar was. Ook in de weken daarna is met enige regelmaat geconstateerd dat lokaleregelgeving.overheid.nl niet de gevraagde informatie presenteerde, maar een foutmelding gaf.

Overige bevindingen planketen

Er waren nog wat kleine bevindingen in de planketen. Zo werd geconstateerd dat de citeertitel in de pre-omgeving verschillend gebruikt wordt door leveranciers, waardoor er geen eenduidigheid is naamgeving van omgevingsdocumenten. Punt van actie om gemeenten hier goed over te informeren.

Eén gemeente had locaties wel geannoteerd, maar niet genoemd in de tekst. Na publicatie kreeg het artikel waar het om ging het ambtsgebied als locatie in plaats van de geannoteerde locatie. Dit ontdekte de gemeente door gericht te testen. De kans op fouten is wel groot, omdat dit door de validatie heen kwam. De leverancier van de plansoftware gaat hiermee aan de slag.

Eén gemeente had een ontwerppublicatie gedaan op de productieomgeving met daarbij een kennisgeving voor onder meer het indienen van zienswijzen. De gemeente kreeg de zienswijze op een foutieve versie van het omgevingsplan omdat de indiener niet de juiste versie heeft kunnen vinden. Dit ging om een issue in de software van de gemeente.

1.7.2 Toepasbare regels keten (stappen 5 tot en met 7)

In PI33 hebben 4 gemeenten met 2 verschillende softwarepakketten getest met toepasbare regels. Testen zijn uitgevoerd met het opstellen, importeren, wijzigen en aanleveren van toepasbare regels. Hierbij is ook getest met verschillende vragenvariëaties zoals impliciete antwoorden en herbruikbare vragen.

In 6 testen is geprobeerd om toepasbare regels aan het DSO-LV aan te leveren. Dit ging 5 keer goed zonder bevindingen en één keer is dit niet gelukt. De softwareleverancier heeft toen laten weten dat het tijdelijk niet mogelijk was om toepasbare regels aan te leveren.

Van de 3 keer dat er met het importeren van toepasbare regels is getest, is dit één keer niet gelukt doordat de software 'an unexpected error' gaf.

2 gemeenten hebben getest met verschillende vragenvariëaties zoals impliciete antwoorden en herbruikbare vragen. Bij één gemeente werd bij het opstellen van de vragenboom het scherm blanco en na meermaals verversen bleef het niet responsief. Bij de andere gemeente veroorzaakte het aanpassen van herbruikbare vragen validatiefouten in de software. Het was

wel mogelijk om de herbruikbare vragen op een andere manier te wijzigen in de software, maar deze werkwijze werd door de gemeente als erg omslachtig ervaren.

Hoewel in een aantal testen blokkerende bevindingen zijn opgetreden, waren deze meestal binnen 24 uur opgelost door de softwareleverancier waardoor de gemeente snel verder kon met testen.

Veel gemeenten vinden het nog een uitdaging om regels toepasbaar te maken, door een gebrek aan kennis en ervaring. De testsessies werden dan ook als heel nuttig door hen ervaren, doordat zij hierdoor meer kennis en ervaring konden opdoen over de TR-keten. Ook hielpen de testsessies deze gemeenten om kritischer na te denken over wat een logische functionele structuur van de activiteiten zou kunnen zijn in de Registratie toepasbare regels (RTR).

1.7.3 Vergunningenketen (stappen 8 tot en met 11)

In PI33 heeft één gemeente een test uitgevoerd met 'Verken uw idee'. Een verzoek tot verkennen werd succesvol naar de VTH-applicatie van het bevoegd gezag verzonden. De wens werd uitgesproken om de initiatiefnemer in het DSO de optie te bieden om wanneer er geen bijlage wordt toegevoegd, een tekstveld verschijnt waarin de initiatiefnemer zijn idee uitgebreider kan toelichten. Ook werd een specifiek kolomveld niet gevuld bij het binnenhalen van dit verzoek in de VTH-applicatie. Verder was het binnengehaalde verzoek compleet en kon het door het bevoegd gezag worden opgepakt en behandeld.

Daarnaast is er interbestuurlijk getest op het samenwerken aan een aanvraag met een waterschap, gemeente en een provincie. Hier zijn meerdere verbeterpunten voor de softwareleveranciers uit naar voren gekomen. Daarbij kwam de verwachting niet overeenkwam met het resultaat. Zo werd bijvoorbeeld de toegang tot documenten niet afgeschermd. En er is behoefte aan inzicht in voortgang van actieverzoeken. En de status van documenten in een samenwerking is nog niet duidelijk. Punt van actie: bijwerken van gegevens en statussen.

2 Wat constateerde IKT kwantitatief?

2.1 Introductie

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de aard van de bevindingen: welk bevoegd gezag deed een bevinding in welk deel van de keten met welke prioriteit in welke omgeving? Bevindingen worden teruggelegd en opgevolgd bij de DSO-ontwikkelteams en bij de softwareleveranciers, vaak via de betrokken bevoegde gezagen.

De uitkomsten of bevindingen hebben betrekking op de werking van de gerealiseerde software. Met wensen bedoelen we de aanvullend gewenste functionaliteiten op software en een vraag heeft betrekking op een onduidelijkheid over de werking van de functionaliteit.

Van groot belang zijn ook de prioriteiten die in het IKT-proces worden toegekend aan de bevindingen en wensen. Deze bepalen de 'ernst' en daarmee de gewenste prioriteit waarmee opvolging wordt gegeven door de oplostteams aan de bevindingen en wensen. Voor een toelichting op de prioriteiten zie paragraaf 2.3.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 test IKT niet alleen in de pre-productieomgeving. De bij IKT betrokken bevoegde gezagen vragen ook om mee te kijken bij het gedrag van het DSO in de productie-omgeving. Op basis van het waargenomen gedrag in de productie-omgev worden door het IKT ook meldingen geregistreerd.

Vanwege de leesbaarheid en de toegankelijkheidseisen zijn alle opgenomen figuren en de bijbehorende gegevens in dit hoofdstuk in een grotere weergave en een bijbehorende data-tabel, opgenomen in bijlage 3.

2.2 Bevindingen en wensen DSO-LV en DSO-decentraal

Met de IKT-testen wordt de uitvoerbaarheid van businessprocessen vastgesteld. Het DSO bestaat uit de DSO-LV, de LVBB en een decentraal gedeelte dat door de afzonderlijke bevoegde gezagen en de door hun gecontracteerde softwareleveranciers wordt ingevuld (DSO-decentraal).

In totaal zijn in IKT PI33 105 meldingen geregistreerd. Het gaat om 94 meldingen in de pre-productie omgeving, waarvan 85 bevindingen en 5 wensen. Daarnaast zijn er 11 meldingen in de productie-omgeving, waarvan 9 bevindingen en 3 wensen.

Bevindingen worden geconstateerd in een bepaalde stap in de DSO-keten. Het kan in praktijk voorkomen dat de bevinding in één deel van de keten wordt gedaan, terwijl de oorzaak van de bevinding ergens anders in het stelsel ligt. Nadat de oplostteams (operationele beheerorganisatie (OBO) of externe leveranciers) de bevinding hebben geanalyseerd, is met zekerheid vast te stellen waar de oorsprong van die bevinding lag. Onderstaande verdeling wordt gegeven op basis van de plek waar de bevinding initieel werd geconstateerd.

	Totaal	DSO-decentraal	DSO-LV
Bevindingen PRE	94	53	41
Bevindingen PRD	11	3	8

Tabel: bevindingen per omgeving per DSO onderdeel (decentraal en landelijke voorziening)

2.3 Bevindingen per deel-keten

De meeste bevindingen tijdens IKT PI33 werden gedaan in de planketen namelijk 80. In de toepasbareregel-keten werden 8 bevindingen gedaan. In de vergunningenketen betrof het 17 bevindingen. Het grote aandeel bevindingen in de planketen kan verklaard worden door de focus van deze IKT-fase: het grootste deel van de testen werd in de planketen uitgevoerd.

	Plan-keten	TR-keten	Vergunningenketen
Bevindingen	80	8	17

Tabel: bevindingen per deelketen

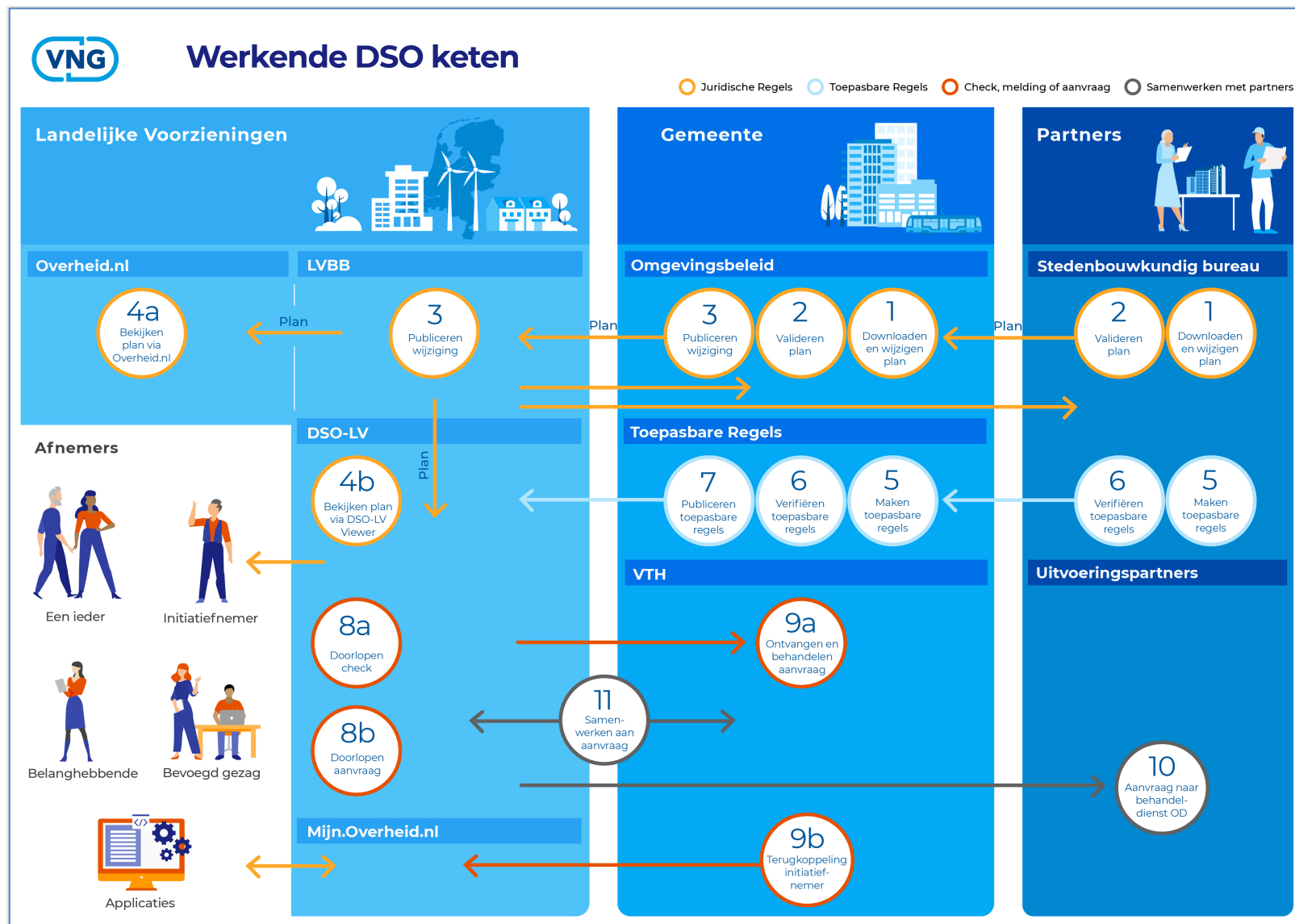
2.4 Meldingen per prioriteit

Binnen IKT kunnen 4 prioriteiten worden toegekend aan een bevinding:

- Prioriteit 1: een onderdeel van de gehele keten werkt niet, waardoor de dienstverlening naar alle gezagen (of een specifieke groep) niet werkt.
- Prioriteit 2: alle onderdelen van de gehele keten werken, maar één, of een kleine groep gezagen ondervindt een belemmerende/blokkerende verstoring ten aanzien van de functionaliteit.
- Prioriteit 3: er is een bevinding geconstateerd, maar de gebruiker kan functioneel wel verder (er is bijvoorbeeld een *workaround* beschikbaar, of een stap kan worden overgeslagen)
- Prioriteit 4: er is geen belemmerende bevinding geconstateerd en de testuitvoering kan vervolgd worden.

In de volgende figuur is aangegeven welke prioriteit is toegekend aan de bevindingen en wensen. De meeste bevindingen zijn (niet urgente) prioriteit 3-bevindingen. In deze periode werden geen prioriteit-1-bevindingen gedaan. Van de 40 prioriteit-2-bevindingen werden de meeste gedaan in de stappen 2, 3 en 4 van de planketen. Het ging om het valideren, publiceren en bekijken van de wijziging van het omgevingsdocument. Dit sluit aan bij wat de bevoegde gezagen mondeling aangeven: bij het valideren en publiceren hebben bevoegde gezagen, als ze vastlopen meestal hulp nodig van de leverancier. (In context: ongeveer 2/3 van de publicaties gaat in één keer goed in 1/3 van de publicaties heeft het bevoegd gezag hulp nodig van de leverancier).

Bijlage 1 De DSO keten in 11 stappen

Figuur 1. Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

Verklarende tekst bij figuur 1: Procesplaat Werkende DSO-keten in 11 stappen

De figuur in bijlage 1 geeft de DSO-keten weer beschreven in 11 stappen

Een werkende DSO-keten is te realiseren met het VNG DSO-keten stappenplan. De 11 stappen staan hieronder beknopt beschreven. Het volledige stappenplan en de handleiding vindt u op [deze pagina](#) als pdf bestand.

Juridische regels in het omgevingsplan

1. Downloaden, maken en wijzigen van een omgevingsplan. In deze stap schrijft of bewerkt u, in de plansoftware, de juridische regels die benodigd zijn in het omgevingsplan. Hier voegt de gemeente ook kenmerken en locaties toe aan de tekst. Deze kenmerken en locaties geven de initiatiefnemer handvatten om te oriënteren, checken en eventueel iets aan te vragen in het DSO-loket.
2. Valideren van het plan of wijziging van het plan. Om het omgevingsplan succesvol in het DSO te krijgen moeten de tekst, kenmerken en locaties aan standaarden voldoen. Als het plan hieraan voldoet kan het succesvol worden gepubliceerd.
3. Publiceren van het plan of wijziging van het plan. Het plan voldoet aan de standaarden en voorwaarden die gesteld zijn in het DSO en kan nu worden gepubliceerd.
4. Bekijken van plan via:
 - a. Overheid.nl - om toegang te krijgen tot deze omgeving geven we verderop in het document een toelichting in Hoofdstuk 4. Bij vragen, neem contact op met omgevingswet@vng.nl
 - b. DSO-LV Viewer (Regels op de Kaart)

Toepasbare regels

5. Maken toepasbare regels. In deze stap maakt de gemeente, op basis van de activiteiten uit het omgevingsplan, vragenbomen voor de checks en aanvraagformulieren voor een vergunning en/of melding.
6. Verifiëren toepasbare regels. De gemaakte checks en formulieren moeten voldoen aan de standaarden van het DSO. In deze stap valideert u de toepasbare regels.
7. Publiceren toepasbare regels. Na een succesvolle validatie worden de toepasbare regels gepubliceerd en zijn ze terug te zien in de DSO-LV Viewer en de functionele structuur van het [Register Toepasbare Regels \(RTR\)](#).

Check, melding of aanvraag

8. Doorlopen check en aanvraag:
 - a. Vergunningscheck. De initiatiefnemer doorloopt een aantal vragen om erachter te komen of een vergunning of melding vereist is.
 - b. Aanvraag. In deze stap doorloopt een initiatiefnemer een aanvraagformulier voor een vergunning of melding.
9. Ontvangen en behandelen aanvraag/melding:
 - a. Ontvangen en behandelen. De aanvraag komt binnen in het VTH-systeem van de gemeente en deze kunnen vervolgens bekeken en beoordeeld worden.
 - b. Terugkoppeling initiatiefnemer. De gemeente kan in deze stap de initiatiefnemer vragen om aanvullende informatie om tot een goede beoordeling te komen. Daarnaast koppelt de gemeente de uiteindelijke beoordeling terug.

Samenwerken met partners

10. Aanvraag naar andere behandeldienst. In deze stap kan de gemeente aangeven of een aanvraag direct bij een omgevingsdienst moet belanden.
11. Samenwerken aan aanvraag met partners. De mogelijkheid om samen met ketenpartners zoals omgevingsdiensten, veiligheidsregio's etc. te werken aan een aanvraag.

Bijlage 2 Werkvoorraad

Tijdens IKT PI33 bestond de werkvoorraad uit de volgende items die in diverse business scenario's zijn getest:

- Publiceren van wijzigingsbesluiten vanuit lokale software in relatie tot DSO-LV
- Publiceren van grotere geometrieën
- Publiceren van grotere hoeveelheden geometrieën
- Inhoudsvarianties van het omgevingsplan
- Muteren van omgevingsverordeningen via basismutaties
- Functionaliteit voor het publiceren van omgevingsnormen en omgevingswaarden
- Functionaliteit voor parallel wijzigen
- Nieuwe functionaliteit in DSO-LV viewer (document gerichte viewer) aan de hand van specifieke content (ontwerp en definitieve wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsvisie)
- Gebruik van de Pons
- Gebruik van Plan-plan-uitwisseling
- Het intrekken van een regeling
- Verdere integratie van de documentgerichte en onderwerpgerichte viewers
- Maken en beheren van checks en aanvraagformulieren
- Complexere casuïstiek bij VTH
- Het testen van de inrichting van het zaakstelsel (waterschap specifiek)
- Het gezamenlijk testen van grensoverschrijdende situaties bij aanvragen (waterschap specifiek)
- Continentaal plat en ETRS89
- Deeplinks-ondersteuning voor Regels op de kaart
- Bij zelf tekenen van gebied, kruisende lijnen bij construeren toestaan
- Werkzaamheden tijdreisbaar maken
- Structurele oplossing papieren machtiging
- Meer gegevens tonen van projecten en zoeken in Mijn Omgevingsloket
- Door aanvrager bijgevoegde bijlagen ook downloadbaar maken voor aanvrager
- Inzicht of/wanneer een gezag de Samenwerkingsfunctionaliteit (SWF) heeft gebruikt
- RTR: Verdwijnde antwoorden bij tussentijdse wijzigende Standaard toepasbare regels (STTR)-bestanden
- Versioneren van werkzaamheden
- Dynamische vragen 2.0 (RTR)

Bijlage 3 Deelnemende organisaties IKT PI33

In de volgende opsommingen staan de deelnemende organisaties van IKT PI33, waarbij per bevoegd gezag ook het type IKT-test is vermeld.

Deelnemende gemeenten:

1. Achtkarspelen – planketen
2. Albrandswaard - planketen en toepasbare regels
3. Apeldoorn – planketen
4. Bodegraven-Reeuwijk - planketen en toepasbare regels
5. Den Haag – planketen
6. Haarlemmermeer – planketen
7. Pijnacker-Nootdorp - planketen en toepasbare regels
8. Purmerend – planketen
9. Roosendaal - hertesten bevindingen
10. Rotterdam toepasbare regels
11. Steenwijkerland - planketen en toepasbare regels
12. Utrecht - planketen en toepasbare regels
13. Valkenburg aan de Geul planketen en vergunningketen

Deelnemende waterschappen:

1. Waterschap Vallei en Veluwe - planketen en hertesten bevindingen
2. Waterschap Limburg - hertesten bevindingen
3. Waterschap Vechtstromen - hertesten bevindingen
4. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier - hertesten bevindingen
5. Wetterskip Fryslan - hertesten bevindingen
6. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard- hertesten bevindingen
7. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden - hertesten bevindingen
8. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht - hertesten bevindingen

Deelnemende provincies:

14. Provincie Drenthe - planketen
15. Provincie Overijssel - planketen
16. Provincie Zeeland - planketen

